

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Lovavdelingen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

postmottak@kmd.dep.no

Deres ref.
17/1150-3

Vår ref.
17/1887 EO

Dato
11.04.2017

Byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen - virkningen for gitte tillatelser av endret forståelse av plan- og bygningsloven § 34-2 jf. § 1-8

Vi viser til brev 14. mars 2017, hvor Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) ber om en uttalelse fra Lovavdelingen om hvilken betydning den forståelsen av plan- og bygningsloven 2008 § 34-2 fjerde ledd jf. § 1-8 tredje ledd som KMD i brev 8. mars 2017 til fylkesmennene instruerte plan- og bygningsmyndighetene om å legge til grunn i fremtidige saker, får for byggetillatelser som er gitt under den lovforståelsen en tidligere la til grunn. Vi har dessverre ikke anledning til å fordype oss i de mange intrikate problemstillingene som kan reise seg under forskjellige forutsetninger, og må nøye oss med å vurdere det spørsmålet som synes mest prekært: hvorvidt plan- og bygningsmyndighetene som hovedregel har plikt til etter eget tiltak å ta byggetillatelser gitt under den tidligere lovforståelsen opp til ny vurdering.

Innledningsvis nevnes at plan- og bygningsmyndighetens omgjøringsadgang i de aktuelle tilfellene må baseres på forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c som gir forvaltningen adgang til å omgjøre vedtak som må anses som ugyldige. En må da forutsetningsvis legge til grunn at den tidligere lovforståelsen var uriktig. Som en generell, meget kortfattet redegjørelse for plikten til å omgjøre ugyldige vedtak, gjengir vi følgende avsnitt fra Sivilombudsmannens uttalelse 20. mai 2015 i sak SOM-2014-3496:

«Det følger ingen plikt til å omgjøre av fvl. § 35 første ledd bokstav c. Rettslig grunnlag for en slik plikt må eventuelt være alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper, jf. Ot.prp.nr.3 (1976-1977) s. 98. Hvorvidt forvaltningen plikter å benytte sin myndighet til å omgjøre et ugyldig vedtak, beror på en konkret helhetsvurdering, jf. blant annet Graver, Alminnelig forvaltningsrett

Postadresse   Kontoradresse   Telefon - sentralbord   Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep   Gullhaug Torg 4A   22 24 90 90
0030 Oslo   0484 Oslo   Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Arnulf Tverberg
22245377
arnulf.tverberg@jd.dep.no

(4. utg. 2015), s. 490 og Frihagen, Forvaltningsrett III (4. utg. 1992), s. 39 flg. samt Søvig (red.), Forholdsmessighetsvurderinger i forvaltningsretten (Fagbokforlaget 2015), s. 171 flg.»

Av betydning for den helhetsvurderingen som må foretas, er at den forståelsen av det aktuelle overgangsspørsmålet som plan- og bygningsmyndighetene la til grunn frem til KMDs brev 8. mars 2017, ikke representerte et uforsvarlig standpunkt som de aktuelle tiltakshaverne ikke burde hatt tillit til. Der tiltakshaverne har innrettet seg etter tillatelsen, vil det videre oppstå kompliserte spørsmål dersom en nå tok tillatelsene opp til ny vurdering med det utfall at tillatelsene helt eller delvis ble satt til side. Plan- og bygningsmyndighetene kan derfor etter vår mening som hovedregel ikke anses for å ha plikt til å ta de aktuelle tillatelsene opp til ny vurdering.

Vi understreker at vi ikke har vurdert i hvilken grad en nærmere vurdering i de enkelte sakene kan tilsi at tillatelsen på det nåværende tidspunkt må anses som gyldig hensett til tiltakshaverens innrettelse mv. Vi uttaler oss heller ikke om plan- og bygningsmyndighetenes adgang til å ta slike saker opp til ny vurdering, men minner om at det eventuelt må skje på en måte som ikke innebærer usaklig forskjellsbehandling. Vi har heller ikke uttalt oss om private parters adgang til å angripe de aktuelle tillatelsene og hvilke spørsmål som kan oppstå i kjølvannet av det.

Med vennlig hilsen

Knut Helge Reinskou
ekspedisjonssjef

Arnulf Tverberg
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur